

Christian De Coninck

DIE DAG
HEEFT
BRUSSEL
GEWEEND
(en ik ook)

Houtekiet
Antwerpen/Amsterdam

© Christian De Coninck / Uitgeverij Houtekiet 2019
Houtekiet, Katwilgweg 2, 2050 Antwerpen

www.houtekiet.be
info@houtekiet.be

Omslag Herman Houbrechts
Coverfoto © Olivier Polet
Opmaak www.intertext.be

ISBN 978 90 8924 719 3
e-ISBN 978 90 8924 702 5
D 2019 4765 8
NUR 740

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission of the publisher.

INHOUD

Woord vooraf JEAN-MARC MEILLEUR	11
Woord vooraf GUIDO VANWYMERSCH	13
Woord vooraf MICHEL GOOVAERTS	21
Proloog	23
1 Een dag als een andere	25
2 Toen werd het <i>die dag</i>	31
3 De confrontatie met de plaats van de aanslag	41
4 Het eerste contact met de pers	57
5 De volgende uren	69
6 The eagle has landed	77
7 We moeten voort	83
8 De eerste confrontatie met het leed	93
9 Toen ben ik beginnen te wenen	113
10 De angst	125
11 Het is gebeurd	129
12 De verzekeringsmaatschappij	141
13 Ondertussen...	145
14 Ben ik het enige mietje?	153
15 De verzoening	157
16 En nu...?	167
17 Tot slot	171
Nawoord DIRK 'PADRE' VANNETELBOSCH	173

Opgedragen aan alle slachtoffers, zichtbare en onzichtbare van het terrorisme, en alle hulpverleners die er die dag bij waren, maar ook aan zij die zich elke dag met enorm veel enthousiasme inzetten om mensen te helpen: politie, brandweer, ambulancepersoneel, ziekenhuispersoneel, civiele bescherming, leger... We kunnen jullie niet genoeg dankbaar zijn.

Ik wens hier ook alle mensen te danken, zij ...

... die mij elke dag steunen en bijstaan, meer bepaald mijn artsen, mijn therapeuten en het paramedisch personeel. Er werd mij gevraagd om hun namen niet te noemen. Ik weet dat ze zich wel zullen herkennen;

... die mij bijstaan, inclusief mijn huidige en vroegere korpschef van de politie Brussel HOOFDSTAD Elsene, die ik ook dank voor hun bijdrage aan dit boek;

... die een bijdrage heeft geleverd aan dit boek en meer bepaald Jean-Marc Meilleur, procureur des Konings te Brussel en E.H. Dirk 'Padre' Vannetelbosch.

... die mij hebben geholpen bij de realisatie van dit boek. Iedereen bij uitgeverij Houtekiet. Ik zal geen namen noemen, want ik ga zeker iemand vergeten. Jullie weten wie ik bedoel;

... die mij heel nabij zijn. Mijn schoonfamilie, mijn neefjes en nichtjes en mijn partner Raoul. Jullie zijn rotsen waarop ik kan steunen en als ik een beetje in de wolken verdwaal, halen jullie mij terug naar beneden.

Ik hou heel veel van jullie!

Christian

WOORD VOORAF

(I)

Met dit boek levert Christian De Coninck zijn zestiende boek af.

Een schrijver onthult altijd een stukje van zichzelf in zijn boeken, maar deze keer geeft Christian De Coninck zich helemaal bloot.

Dit verhaal, zegt hij, schrijft hij, maakt deel uit van zijn therapie.

Het gaat niet over de waarheid van de aanslagen van 22 maart 2016. Het gaat niet om de waarheid over het verband tussen wat hij *die dag* heeft ervaren en wat hij sindsdien meemaakt. Het is gewoon ZIJN waarheid.

Met de eenvoudige en directe woorden die we van deze woordvoerder gewend zijn, vertelt hij ons wat hij heeft meegemaakt sinds 22 maart 2016. Zijn parcours, zijn gevoelens, zijn angsten en zijn hoop.

Los van het noodzakelijke – bijna levensnoodzakelijke – karakter van dit boek voor de auteur en behalve over de gebeurtenissen van *die dag* zelf, doet deze getuigenis ons nadenken over de manier waarop ieder van

ons dit drama heeft meegemaakt, over de veerkracht van de maatschappij dankzij de vrouwen en mannen die van de dienst aan de bevolking hun beroep hebben gemaakt.

De aanslagen hebben alle Brusselaars geraakt, alle Belgen, en zelfs mensen buiten de grenzen van ons land. De manier om dit trauma te overwinnen neemt zoveel verschillende vormen aan als er mensen zijn. Christian toont ons de zijne. Ik heb de mijne. Nog iemand anders gaat er nog anders mee om.

Het belangrijkste is dat deze reacties bestaan en dat ze ons toelaten om vooruit te komen. Christian toont ons bovendien dat ondanks de twijfels de oplossing niet komt van antagonisme, van haat jegens anderen, maar van het lijden, de kennis, het begrip en het luisteren naar anderen.

Ook *die dag* kan worden overwonnen.

Jean-Marc Meilleur
Procureur des Konings van Brussel

WOORD VOORAF

(2)

Moet je het boek eerst gelezen hebben om er een bijdrage in te kunnen schrijven of mag je het net niet gelezen hebben? Ik heb in ieder geval geen zin om mijn eigen verhaal over de aanslagen te schrijven. Ten eerste omdat Christian dat zoveel beter kan en ten tweede omdat ik er zeker van ben dat mensen, die *die dag* toch op heel verschillende manieren hebben beleefd, zich allen zullen kunnen vinden in zijn verhaal. Hij is de flik en de schrijver, ik niet.

Iedereen weet ongetwijfeld nog waar hij was toen die vliegtuigen zich in de ‘Twin Towers’ boorden. De wat ouderen weten nog waar ze waren toen ze hoorden dat de meisjes teruggevonden waren of wanneer de dader ontsnapte (ik vertik het om zijn naam te noemen; hij krijgt al aandacht genoeg die beter naar Julie, Melissa, An en Eefje zou gaan). De nog wat ouderen, en daar reken ik mezelf bij, weten zelfs nog waar ze waren toen ze vernamen dat president Kennedy vermoord werd, om nog maar te zwijgen van de brand in de Inno-

vation of het Heizeldrama. Zo ook zal iedereen die verdomde 22 maart 2016 in zijn geheugen hebben gegrift. Ook al waren er in die periode veel incidenten. Denk maar aan de aanslag op het Joods museum, de aanslagen in Parijs en wat dat betekende voor Brussel. Allemaal zaken die onze Christian en al onze collega's ook van nabij meegemaakt hebben en waarvan ze de gevolgen hebben moeten dragen. Samen met de vrienden militairen die plots in ons straatbeeld verschenen. Wat is daar allemaal niet over gezegd en geschreven. Soms denk ik: als je het niet weet, zwijg dan... maar dan zou er niet veel meer te lezen, te luisteren of te bekijken vallen.

Dit boek is door iemand geschreven die het meegemaakt heeft, die er met beide voeten in stond. Dat die aanslagen slachtoffers gemaakt hebben is alom bekend. Je hebt het duidelijk zichtbare leed zoals een been verliezen of sterven, maar je hebt ook slachtoffers die het op het eerste gezicht niet zijn en ook nooit als dusdanig erkend zullen worden. Diegenen waarbij het pas later duidelijk wordt dat ook zij geraakt werden. Ik was me van dat onheilspotentieel bewust, maar had nooit verwacht dat Christian er deel van zou uitmaken. Er zijn nochtans nog anderen zoals die collega die niet terug naar de luchthaven wou of kon, zoals die magistrate die aan slachtofferbejegening deed en het moeilijk kreeg. Allemaal zaken waar het grote publiek minder van afweet, maar waarvan het leed niet minder is.

Christian was er bij die 22ste maart. Ik weet niet

meer hoe ik hem bereikt heb, vermoedelijk via zijn collega Ilse, maar ik heb hem wel op pad gestuurd en hij verzorgde die ochtend ook de eerste persmededeling. Toen hadden de politie en de hulpverleners het nog voor het zeggen en oproepen om binnen te blijven en de straat aan de hulpdiensten te laten, was een logische beslissing.

Christian ging het terrein op, lees: naar het metrostation Maalbeek, en zag er wat hij later zou benoemen als ‘iets dat niemand zou moeten te zien krijgen’. Wat bij mij de gedachte doet rijzen: ‘en aanslagen zouden niet mogen bestaan.’ Indien je zelfmoord wil plegen, doe het dan, maar laat anderen hun leven leiden of lijden. Nu zal wel iemand geneigd zijn om hier het telefoonnummer van de zelfmoordpreventielijn aan te koppelen. Zelf wil ik nog even herhalen wat ik op het einde van mijn getuigenis voor de parlementaire onderzoekscommissie zei, namelijk dat men van mij niet moet verwachten enige sympathie, empathie of wat dan ook voor de daders te vertonen. In dit geval is dood, dood, zonder meer. Het einde van een leven dat nutteloos geworden was en een definitieve uitzichtloze wending nam toen een van de daders van de aanslagen enkele jaren voordien op een collega van de BAA (de anti-overvalbrigade van de politie Brussel HOOFD-STAD Elsene, de collega’s met de zwarte auto’s) had geschoten en een politieman in het been had geraakt. Je vliegt dan blijkbaar in de gevangenis, je hebt er tijd om na te denken en het uitzichtloze van het leven als

gangster te ervaren en dan word je (te vroeg?) weer vrijgelaten en de wereld in gestuurd.

Die wereld waar mensen niet willen weten van kruispuntdatabanken, van informatiedeling en systematisch afstaan van DNA-stalen, maar waar ze toch in alle veiligheid, rust en vree hun rooskleurige toekomst willen beleven.

Zelf was het mijn eerste vakantiedag en we zouden een weekje naar Spanje gaan. Die namiddag zouden we met het vliegtuig vertrekken. Die idioten met hun bommen, de plicht die riep en mijn echtgenote die snel inzag dat in die omstandigheden met mij op reis gaan, uitgesloten was, hebben er anders over beslist. Feit is dat ik die eerste uren nog kon telefoneren en collega's verwittigen die onderweg waren naar het werk en nog van niets wisten. Ons crisiscentrum, de zogenoemde 'bunker', draaide dan ook heel snel op volle toeren. Iedereen was er: van flik (Michel en de collega's) tot magistraat (Jean-Marc Meilleur, Bernard Michiels en anderen), van brandweerman tot verbindingsofficier. Christian was de boer op, wat zijn taak was. Hij was, en is, immers de woordvoerder en toen de teamleider van de woordvoerders allerhande. Het was minder logisch dat een beleidsvoerder ook voor Maalbeek koos in plaats van zijn verantwoordelijkheden op te nemen in het crisiscentrum. Wees gerust, minister Jambon was reeds heel snel in het crisiscentrum van de regering en de videoconferentie zorgde voor de juiste contacten. Maar ja, een mens blijft een mens en familie gaat bij

sommigen voor alles. Misschien zijn we hier wat naïef in. Beleidsverantwoordelijken kiezen nu eenmaal niet altijd voor een commandocentrum waar ze niet voor het voetlicht kunnen treden. Ik zal geen namen noemen maar hij werd weggezet. Net daarom, om hen toe te laten om hun beleidsverantwoordelijkheid te nemen, zijn er woordvoerders.

Die woordvoerders, en de onze, Christian De Coninck, in het bijzonder, zijn van primordiaal belang. Tot omstreeks de middag waren de hulpdiensten aanzet. Daarna nam een bepaalde politiek het weer over. Denk maar aan: ‘Nee we hoeven in Brussel geen hulpdiensten uit Vlaanderen’ of ‘Met welk recht houden we al die leerlingen in de scholen en verbieden we de mensen om op straat te komen’. Gelukkig was er de steun van het parket dat rond de middag decreeteerde dat het nu niet meer om een ‘hulpverleningszone’ ging maar om een ‘crime scene’. De gerechtelijke perimeteer werd ingesteld en diende geëerbiedigd te worden.

Al die prachtige medewerkers, ook Wim die constant in gedachte bij me was, hebben gemaakt dat het doenbaar bleef en de juiste beslissingen genomen werden. Naderhand is het makkelijk om even een analyse te maken. Wij waren klaar, onder meer omdat we al ingespeeld hadden op de eerste aanslag in de luchthaven van Zaventem dat na Maalbeek ‘Brussel Nationaal’ werd en we besloten hadden om corridors open te houden naar de Brusselse ziekenhuizen. Onze mensen stonden dus paraat. Bovendien had er enkele dagen